

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาป่าชุมชน
บ้านใหม่พัฒนา ตำบลคอนไฟ อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง

ผู้เขียน นายสรรพลสิทธิ์ เยาวสกุลมาศ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ไร่ไพพรรณ อภิชาติพงษ์ชัย	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล เศรษฐบุตร	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. นรินทร์ชัย พัฒนพงศา	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาป่าชุมชน 2) ความสัมพันธ์ระหว่าง ลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคม ความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับป่าชุมชน และทัศนคติต่อการพัฒนาป่าชุมชน กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาป่าชุมชน 3) ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาป่าชุมชน ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ หัวหน้าครัวเรือน จำนวน 161 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูล ที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 57 ปี มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนเฉลี่ย 56 ปี มีอาชีพหลักคือ เกษตรกร และอาชีพรองคือรับจ้างทั่วไป มีรายได้จากการประกอบอาชีพในครัวเรือนเฉลี่ย 42,674.91 บาท/ปี ไม่มีรายได้จากป่าชุมชน ไม่มีตำแหน่งหน้าที่ในการจัดการป่าชุมชน เคยได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับป่าชุมชน ได้รับประโยชน์จากป่าชุมชนในด้านการใช้ทรัพยากรจากป่าชุมชนเป็นอาหาร แต่ไม่เคยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้เกี่ยวกับเรื่องป่าชุมชน มีความต้องการหน่วยงานราชการสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาป่าชุมชน

ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาป่าชุมชนในด้านการตัดสินใจ ด้านการดำเนินการ ด้านการรับผลประโยชน์และด้านการประเมินผลมีส่วนร่วมในระดับมาก

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาป่าชุมชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในแต่ละด้านดังนี้ ด้านการตัดสินใจในการพัฒนาป่าชุมชน ได้แก่ เพศ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลัก การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความต้องการหน่วยงานราชการสนับสนุน และทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาป่าชุมชน ส่วนด้านการดำเนินการในการพัฒนาป่าชุมชน ได้แก่ เพศ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลัก การได้รับข้อมูลข่าวสาร และความต้องการหน่วยงานราชการสนับสนุน ส่วนด้านการรับผลประโยชน์จากการพัฒนาป่าชุมชน ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และการได้รับข้อมูลข่าวสาร ส่วนด้านการประเมินผลการพัฒนาป่าชุมชน ได้แก่ เพศ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสาร และความต้องการหน่วยงานราชการสนับสนุน

ปัญหา อุปสรรค ของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาป่าชุมชน คือ ชาวบ้านในหมู่บ้านขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดการป่าชุมชนและการพัฒนาป่าชุมชน รวมไปถึงการขาดแคลนงบประมาณในการดำเนินงานในพื้นที่ ชาวบ้าน ในหมู่บ้าน ขาดความสามัคคี และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการพัฒนาป่าชุมชนในหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะ เจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 3 ลำปาง ควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาป่าชุมชน โดยการจัดอบรมและเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาป่าชุมชนให้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญของป่าชุมชน และก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาป่าชุมชนต่อไป

Independent Study Title People's Participation in Community Forest Development,
Ban Mai Patthana, Don Fai Sub-District, Mae Tha District,
Lampang Province

Author Mr. Suppasit Yowvasakulmas

Degree Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai Chairperson

Assoc. Prof. Dr. Suraphol Sreshthaputra Member

Assoc. Prof. Dr. Narinchai Patanapongsa Member

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) people's participation in community forest development 2) relationship on personal characteristics, socio-economic characteristics, people's knowledge on community forest and their attitude on community forest development 3) problems, obstacles and recommendations on community forest development. The population of this research were the heads of 161 households. Data were collected by interviewed questionnaires then statistical applications such as frequency, percentage, average, standard deviation, maximum, minimum were used and analyzed by Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The result showed that most of the head of the households were male, average age was 57 years old, education level was primary school, household's members were 4 persons, average living duration in the community was 56 years, major occupation was agriculture and minor occupation was general hired labor, average yearly income was 42,674.91 baht. They had never gain income from the community forest, without any position on community forest management, regularly received information related to community forest , used various resources from the community forest as foods. They had never contacted with forestry officers on the community

forest information, however they needed supportive operations on community forest development from governmental sectors.

The participation level on the community forest development towards decision making, operations, beneficial uses and evaluation were high level.

The result from the hypothesis test was found that variables which were significantly related to the population's participation on community forest development could be divided into four aspects as followed; the variables for the decision on community forest development were sex, number of household members, major occupation, information receiving, needs on governmental supports and attitude on the community forest development; the variables for the operation on community forest development were sex, number of household members, major occupation, information receiving and needs on governmental supports; the variables for the beneficial uses from community forest development were education level, number of household members and information receiving; the variables for the community forest development evaluation were sex, number of household members, information receiving, needs on governmental supports.

Problems and obstacles of the people on community forest development were the lacking of knowledge and understanding on the management and development on community forest as well as the lacking of operation budget. Moreover, the villagers were disunited and the governmental officers were discontinuously operated on community forest development in the village.

Recommendations from the research towards governmental officers were; Forest Resources Management Office 3 (Lampang) should promote and support community forest development by organizing training courses and strengthening knowledge on community forest development for the villagers. In order that the people will have more concerns on the significance of the community forest and encourage them to have more participation of community forest.